

UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTABLARIDA O'QUVCHILARGA ADABIYOT FANINI YANGI INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA O'QITISH

Djo'raqulova Zebixon Djummayevna.

**Denov gumanidagi maktab va maktabgacha ta'lim bo'limi tasarrufidagi 77-
umumiy o'rta ta'lim maktabining ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi**

xanzafar8266@gmail.com

Annotatsiya

Umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'quvchilarga adabiyot o'qitishda innovatsion texnologiyalarni qo'llash an'anaviy pedagogik yondashuvlarni tubdan o'zgartirish imkoniyatiga ega. Ushbu maqola ushbu texnologiyalarning adabiyot ta'limiga ta'sirini o'rganadi, ularning o'quvchilarning faolligini, tushunish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini oshirishdagi rolini o'rganadi. Adabiyot tahlili va empirik tadqiqotlar kombinatsiyasi orqali ushbu tadqiqot adabiyot sinfida texnologik vositalarni integratsiyalash bilan bog'liq foyda va muammolarni ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar. Innovatsion texnologiyalar, adabiyot ta'limi, umumta'lim maktablari, o'quvchilarning faolligi, tushunish, tanqidiy fikrlash.

Abstract

The application of innovative technologies in teaching literature to students in general secondary schools has the potential to revolutionize traditional pedagogical approaches. This article examines the impact of these technologies on literature education, exploring their role in enhancing student engagement, comprehension, and critical thinking skills. Through a combination of literature analysis and empirical research, this study highlights the benefits and challenges associated with integrating technological tools in the literature classroom.

Keywords. Innovative technologies, literature education, secondary schools, student engagement, comprehension, critical thinking.

KIRISH

Umumta'lim maktablarida adabiyot fanining o'qitilishi o'quvchilarda tanqidiy fikrlash, empatiya va madaniy ongni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Adabiyot o'qitishning an'anaviy usullari ko'pincha ma'ruza, muhokama va yozma

topshiriqlarga tayanadi. Biroq, yangi texnologiyalar paydo bo'lishi bilan bu usullarni yaxshilash va o'quvchilarni yanada dinamik va interaktiv usullarga jalb qilish imkoniyatlari mavjud. Ushbu maqola o'quvchilar natijalarini yaxshilash va adabiy asarlarni chuqurroq qadrlashni rag'batlantirish maqsadida adabiyotni o'qitishda innovatsion texnologiyalardan qanday foydalanish mumkinligini o'rganadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Adabiyot ta'limida texnologiya integratsiyasi so'nggi yillarda ortib borayotgan qiziqish mavzusiga aylandi. Bir qator tadqiqotlar potensial foyda va muammolarni ta'kidladi:

Kengaytirilgan faollik: Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, elektron kitoblar, interaktiv hikoyalar uchun ilovalar va multimedia taqdimotlari kabi raqamli vositalar o'quvchilarning qiziqishlarini an'anaviy matnlarga qaraganda samaraliroq jalb qilishi mumkin.

Yaxshilangan tushunish: Annotatsiya dasturlari, onlayn munozara forumlari va o'quv videolari kabi texnologiyalar qo'shimcha kontekst va interaktiv elementlarni taqdim etish orqali o'quvchilarga murakkab adabiy tushunchalarni yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Tanqidiy fikrlash va tahlil: hamkorlikdagi loyihalar va tengdoshlarning sharhlarini qo'llab-quvvatlaydigan raqamli platformalar o'quvchilarni adabiy asarlarni chuqurroq tahlil qilish va tanqid qilishga undaydi.

Mavjudlik va inklyuzivlik: Elektron kitoblar va audiokitoblar turli xil ta'lim ehtiyojlari bo'lgan, shu jumladan nogironligi bo'lgan o'quvchilar uchun adabiyotlarni yanada qulayroq qiladi.

Ushbu afzalliklarga qaramay, texnologiyadan adolatli foydalanishni ta'minlash, o'qituvchilarni yangi vositalardan samarali foydalanishga o'rgatish, an'anaviy va raqamli savodxonlik ko'nikmalari o'rtasidagi muvozanatni saqlash kabi muammolar mavjud.

Adabiyotni o'qitishda innovatsion texnologiyalar samaradorligini baholash uchun aralash usullardan foydalanildi:

Adabiyot sharhi: Asosiy tendentsiyalar va topilmalarni aniqlash uchun adabiyot ta'limida texnologiyadan foydalanish bo'yicha mavjud tadqiqotlarni tahlil qilish.

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2, Issue-6

So'rovlar: O'rta maktab o'quvchilari va o'qituvchilari bilan adabiyot darslarida texnologiyadan foydalanish tajribasi va tasavvurlari haqida ma'lumot to'plash uchun so'rovnomalar o'tkazish.

Case Studies: Yangi texnologik vositalar adabiyot o'quv dasturlariga integratsiya qilingan tanlangan maktablarda tajriba dasturlarini amalga oshirish, keyinchalik sifat va miqdoriy baholash.

Ma'lumotlarni tahlil qilish: so'rov ma'lumotlarini tahlil qilish uchun statistik usullardan va amaliy tadqiqotlar hisobotlari uchun sifatli kontent tahlilidan foydalanish.

NATIJALAR

Tadqiqot bir nechta e'tiborga loyiq topilmalarni keltirib chiqardi:

O'quvchilarning faolligi ortdi: O'quvchilar texnologik vositalarni o'z ichiga olgan adabiyot darslariga yuqori qiziqish va ishtirok etishlarini xabar qilishdi. Badiiy matnlarni yanada jozibador qilishda interfaol elektron kitoblar va multimedia taqdimotlari ayniqsa samarali bo'ldi.

Kengaytirilgan tushuncha: Annotatsiya vositalari va onlayn munozara platformalaridan foydalanish o'quvchilarga murakkab mavzular va adabiy asboblarni yaxshiroq tushunishga yordam berdi. O'qituvchilar o'quvchilarning tahliliy ko'nikmalari va tushunishlarida sezilarli yaxshilanishlarni kuzatdilar.

O'qituvchilarning ijobiy fikr-mulohazalari: O'qituvchilar texnologiya turli xil va inklyuziv o'qitish usullarini osonlashtirishini aniqladilar. Ular o'quvchilarning individual ehtiyojlarini qondirish va o'quvchilar taraqqiyotini yanada samarali kuzatish uchun o'quv tajribasini sozlash qobiliyatini qadrlashdi.

Qayd etilgan qiyinchiliklar: Ba'zi qiyinchiliklar o'qituvchilar uchun doimiy kasbiy rivojlanish zarurligini, barcha o'quvchilarning kerakli qurilmalarga kirishini ta'minlashni va raqamli vositalar bilan bog'liq bo'lishi mumkin bo'lgan chalg'itishni boshqarishni o'z ichiga oladi.

XULOSA

Innovatsion texnologiyalar umumta'lim maktablarida adabiyot ta'limini oshirishda katta istiqbolga ega. Faoliyatni oshirish, tushunishni yaxshilash va tanqidiy

fikrlashni rivojlantirish orqali ushbu vositalar o'rganish tajribasini sezilarli darajada boyitishi mumkin. Biroq, bu imtiyozlarni to'liq amalga oshirish uchun kirish, o'qituvchilar malakasini oshirish va texnologiyani an'anaviy pedagogik usullar bilan integratsiyalash bilan bog'liq muammolarni hal qilish juda muhimdir. Kelajakdagi tadqiqotlar adabiyot ta'limiga texnologiyani kiritish bo'yicha ilg'or tajribalarni ishlab chiqish va o'quvchilarning o'qishini yanada qo'llab-quvvatlaydigan yangi texnologik yutuqlarni o'rganishga qaratilishi kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Aleksandr, P. A. va Jetton, T. L. (2000). Matndan o'rganish: ko'p o'lchovli va rivojlanish istiqbollari. O'qish tadqiqotlari bo'yicha qo'llanma, 3, 285-310.
2. Beach, R. va O'Brien, D. (2015). O'quv rejasi bo'ylab o'rganish uchun ilovalardan foydalanish: savodxonlikka asoslangan asos va qo'llanma. Savodxonlik va texnologiya jurnali, 16(2), 1-25.
3. Dudeney, G. va Hockly, N. (2016). Raqamli asrdagi adabiyot: Case Study. Ingliz tilini o'qitish uchun o'rganish texnologiyalaridagi innovatsiyalar, 24-37.
4. Jenkins, H. va Deuze, M. (2008). Konvergentsiya madaniyati: eski va yangi media to'qnash kelgan joyda. Xalqaro madaniyatshunoslik jurnali, 10(1), 123-129.
5. Rose, D. H. va Meyer, A. (2002). Raqamli asrda har bir o'quvchini o'rgatish: o'rganish uchun universal dizayn. Nazorat va o'quv dasturlarini ishlab chiqish assotsiatsiyasi.

